

Emnenr. 5

Fylke: Rogaland

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Torshavn

Emne: Vassbering

Bygdelag: Espedal

Oppskr. av: M. G. Mikkelsen

Gard: øvre Espedal

(adresse): Helle i Høybjørn

G.nr. 48 Br.nr. 11

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1) Det raulige her i bygdi var at ein bar vatn til folk og fe på "Vass-sele". Ein vass-sele var eit perkykke som var litt uthola for halen og som låg over både akserne. I gamal tid var ein bruk av einen festa til to togende ein i kvar ende på trest som låg over akserne. Trestøttar til vassbering var vel mykje her til kring 1910. Då var det heilt slutt, og då var det "Sink-bøtte", for det merke bøtte av galvanisert jern.

2) Nei ei savori vassbering er ukjent

3) Nei.

4) Frå gammalt av var vassbering ei kvinnfolkarbeid

5) I dag er det både mannfolk og kvinnfolk som ber vatn. Det blir helst eit spørsmål om kva slag arbeidshjelp det er best råd på, på garden.

6) Vintersdag og der det var lange vegar var det kjøring. Til det var mykje eit kjøer eller konna på ein slede.

7) No her stogparten av bygdi fyll innlagt springvatn i kjøkk, kjøller og fjor, men det er rasta framleides dei som må berre vatn

Rog.
Forsand

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
ADR. NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDØY

Bygdøy i april 1948.

Tilleggsspørsmål til emne nr. 5, Vannbæring.

Vennligst svar på dette papir med blyant og send det så fort råd er i den lille konvolutten.

Brukte eller bruker en å la flyte noen gjenstander på vannet eller melken når en bar eller kjørte væskene en lengre vei for å hindre at væsken skvulper over?

Brukte eller bruker en:

- 1) Treskiver, løse lokk (med eller uten håndtak)?
- 2) a) Trekors?
b) Trekors med en liten knott i midten for lettere å kunne løfte det?
- 3) Noen trestykker?
- 4) Gress, halm, løkvister, store blad, gran- eller enekvister?
- 5) Is eller snø?
- 6) Kjerald, skål, bøtter, trefat?
- 7) Korkskiver?
- 8) Hva kaller en slike ting for (skuljefjæl, flottor, bøk, flæ, flyteskiver)?
- 9) Fanns det noen forseggjorte gjenstander til det bruket?

--- o o o ---

1. når det var storm og ein bar vatn, la ein gjerne eit
kullig over. Dønn kantsje lokk på ein abar og då var
det kald i det. Kjørte ein vatn, so var det i ei eller fleire
minner og då hadde ein ein laus tinnubotn som låg
og flaut oppi vatnet, for at det ikkje skulde skvulpa
over.

2. noko avove var ikkje mytta. 3, 4, 5, 6, 7, 8 og 9 fell burt.

Herad
Uppteiknar

Forsand, Rogaland
M. G. Mikkelsen
Helle i Høyshjor

2252

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

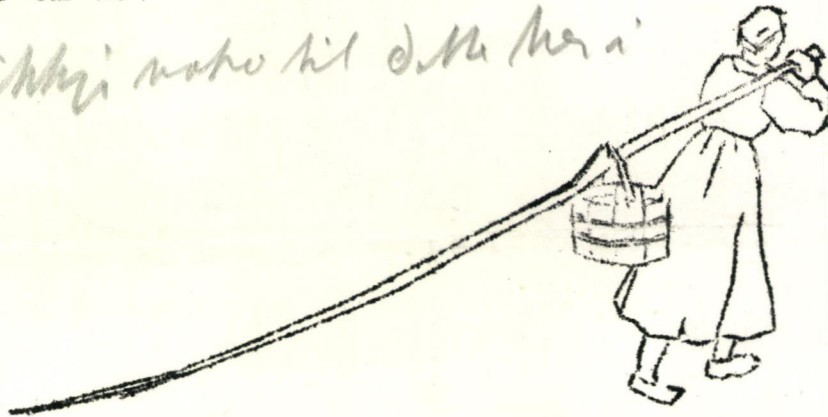
NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
ADR. NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDØY

Ver gild og skriv svaret med blyant på same ark.

Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannbæring.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mannsaldrar sidan bore vatn på ei lang stong. Ein bar den eine enden over aksla, den andre enden drog ein etter seg på marka. Taret hekk på stonga bak ryggen at den som bar (drog). Ein liten mothake på stonga gjorde at handtaket på bøtta ikkje gleid. Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvampa over. Utanom denne opplysninga kjerner ein no denne metoden berre frå Värmland i Sverige. Det kan henda at det tidlegare har vore meir vanleg å bera vatn på denne måten. Hugsar nokon i Dykkar bygd noko om det ?

*Kjerner ikkje noko til dette her i
bygda.*

Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Finst det noko opplysning om at ein brukar eller har bruka fiskebein og fiskehovud til brensel ?

Har ein bruka kumøkk til brensel ?

Nei.

*M. G. Mikkelson
Helle i Høystrand*